

**DR. BABASAHEB AMBEDKAR MARATHWADA UNIVERSITY,
CHHATRAPATI SAMBHAJINAGAR.**

Circular / Acad Sec./ UG /CBCS/ III Yr Curri./Affi. Col./ 2024.

It is hereby inform to all concerned that, on the recommendation of Dean of Faculty of Humanities; **the Academic Council at it's Meeting held on 08th April, 2024 has accepted the "following Subject wise revised Curriculum at UG Level as per Choice Based Credit & Grading System" for all concerned affiliated colleges** under the Faculty of Humanities.

Sr. No.	UG/PG Course Curriculum Name	Semester
01.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Marathi] for Colleges	Vth & VIth
02.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Hindi] for Colleges	Vth & VIth
03.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [English] for Colleges	Vth & VIth
04.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Urdu] for Colleges	Vth & VIth
05.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Pali & Buddhism] for Colleges	Vth & VIth
06.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Arabic] for Colleges	Vth & VIth
07.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Sanskrit] for Colleges	Vth & VIth
08.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Political Science] for Colleges	Vth & VIth
09.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Public Administration] for Colleges	Vth & VIth
10.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Economics] for Colleges	Vth & VIth
11.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [History] for Colleges	Vth & VIth
12.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Sociology] for Colleges	Vth & VIth
13.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Geography] for Colleges	Vth & VIth
14.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Psychology] for Colleges	Vth & VIth
15.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Thoughts of Mahatma Phule & Dr. B. R. Ambedkar] for Colleges	Vth & VIth
16.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Islamic Studies] for Colleges	Vth & VIth
17.	B. A. <u>Third</u> Year as per CBCS [Military Science] for Colleges	Vth & VIth

:: 02 ::

18.	B. A. Third Year as per CBCS [Philosophy] for Colleges	Vth & VIth
19.	B. A. Third Year as per CBCS [National Cadet Corps (NCC)] for Colleges	Vth & VIth

This is effective from the Academic Year 2024-25 and Onwards as per appended herewith.

All concerned are requested to note the contents of this circular and bring notice to the students, teachers and staff for their information and necessary action.

University campus,
Chhatrapati Sambhajanagar-431 004.
Ref. No. SU/UG-III Yr/ Affi.Coll./
CBCS Curri/ 2024/25897-906

}}
}}
}}
}}
}}

**Deputy Registrar,
Academic.**

Date: 24.05.2024.

*****

Copy forwarded with compliments to:-

- 1] **The Principal, all concerned affiliated colleges,**
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Chhatrapati Sambhajanagar.
- 2] **The Director, University Network & Information Centre, UNIC,**
with **a request to upload this Circular on University Website.**

Copy to :-

- 1] **The Director, Board of Examinations & Evaluation,**
- 2] **The Sec. Officer, [Concerned Unit] Exam. Branch,**
- 3] **The Section Officer, [Eligibility Unit],**
- 4] **The Programmer [Computer Unit-1] Examinations,**
- 5] **The Programmer [Computer Unit-2] Examinations,**
- 6] **The In-charge, [E-Suvidha Kendra],**
- 7] **The Public Relation Officer,**
- 8] **The Record Keeper,**
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Chhatrapati Sambhajanagar.

-==*-

DrK*240524/-

**Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University,
Chhatrapati Sambhajinagar**

CBCGS Pattern for Bachelor of Arts (B.A.)

B.A.T.Y.

Subject : Marathi

Semester : V & VI

Effect from : June 2024

प्र.सर्वोत्तर विद्ये
अध्यक्ष, मराठी अकाशमंडळ,
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर चhatrapati Sambhajinagar विद्यापीठ.

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Chhatrapati Sambhajinagar
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

B.A. (Bachelor of Arts)
B. A. Third Year (V Sem.)

Paper	Subject/ Programme	Paper Code	Title of the Paper	Course Type	Lectures		Marks			Credits		
					Lecture s / per week	Total Lectures	Theory	Tutorials/ Practical/ Project	Total Mark	Teac hing	Tutorials/ Practical/ Project	Total
P-IX	DSE-9	CC-3E(9) अभ्यासपत्रिका - १ वी	साहित्यविचार - भाग १ ला किंवा लोकसाहित्य भाग- १ (लोकवाङ्मय, लोकगीत, लोककथागीते)	Discipline Specific Elective	4	60	40	10	50	2.5	0.5	3
P-X	SEC-1C	CC-3E(10) अभ्यासपत्रिका - १० वी	भाषाविज्ञान	Skill Enhancem ent Course (With DSC-1)	4	60	40	10	50	2.5	0.5	3
P-XI	Generic Elective-1	GE-1 अभ्यासपत्रिका - १२ वी	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १८१८ ते १९२० भाग-१	Generic Elective	4	60	40	10	50	2.5	0.5	3
					12	180	120	30	150	7.5	1.5	9

भा.संजयराव दिवे
अध्यक्ष, परीक्षा अन्वयित्व अधिकारी
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर प्रतिष्ठान, अहमदनगर

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Chhatrapati Sambhajinagar
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

B.A. (Bachelor of Arts)
B. A. Third Year (VI Sem.)

Sem	Subject/ Programme	Paper Code	Title of the Paper	Course Type	Lectures		Marks			Credits		
					Lecture s / per week	Total Lectures	Theory	Tutorials/ Practical/ Project	Total Mark	Teac hing	Tutorials/ Practical/ Project	Total
P-XIII	DSE-13	CC-3F(13) अभ्यासपत्रिका - १३ वी	साहित्य विचार भाग-२ किंबा लोकसाहित्य भाग- २ (लोककथा, लोकनाट्य)	Discipline Specific Elective	4	60	40	10	50	2.5	0.5	3
P-XIV	SEC-1D	CC-3F (14) अभ्यासपत्रिका - १४ वी	मराठी व्याकरण व बोली भाषा	Skill Enhancem ent Course (With DSC-2)	4	60	40	10	50	2.5	0.5	3
P-XV	Generic Elective-2	GE-2 अभ्यासपत्रिका - १६ वी	आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १८१८ ते १९२० भाग-२	Generic Elective	4	60	40	10	50	2.5	0.5	3
					12	180	120	30	150	7.5	1.5	9

भा.संजयराव दिने
अध्यक्ष, मराठी अभ्यास मंडळ,
डॉ. बाबासाहेब अंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर

बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र-पाचवे

CBCGS पद्धतीनुसार जून २०२४ पासून लागू

अभ्यासपत्रिका - ९ - साहित्यविचार - भाग १ ला

संकेतांक-CC-3E(9) Marathi (DSE-9) - A1

श्रेयांक-०३ (अध्यापन-२.५) (प्रकल्प-०.५) तास-६० गुण-५० (लेखी-४०, प्रात्याक्षिक-१०)

उद्दिष्ट्ये:

१. भारतीय व पाश्चात्य विचारसरणीनुसार साहित्याचे स्वरूप समजण्यास मदत होईल.
२. भारतीय व पाश्चात्य विचारसरणीनुसार साहित्याचे प्रयोजन समजण्यास मदत होईल.
३. साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया लक्षात घेण्यास मदत होईल.
४. समीक्षेच्या विविध पद्धतींचा परिचय करून देण्यास मदत होईल.

घटक क्र. १	साहित्याचे स्वरूप	१. भारतीय विचारसरणी व्याख्या : भामह, दण्डी, हेमचंद्र, मम्मट, विश्वनाथ व इतर संस्कृत अभ्यासकांच्या मतांचा विचार लक्षणे : अलंकार, वक्रोक्ति, रीति, औचित्य, ध्वनी, रस २. पाश्चात्य विचारसरणी व्याख्या : हॅझलिट, रस्किन, केबल, कोर्टहोप, अँडगर अँलन पो, वर्डस्वर्थ व अन्य इतर अभ्यासकांच्या मतांचा परिचय लक्षणे : कल्पना, भावना, बुद्धी, लयबद्धता, शैली	०.६
घटक क्र. २	साहित्याचे प्रयोजन	१. भामह, दण्डी, भरतमुनी आदींची मते २. मम्मटाचा प्रयोजनविचार ३. पाश्चात्य प्रयोजन विचार पलायनवाद, स्वप्नरंजन, जिज्ञासापूर्ती, आत्माविष्कार, आल्हाद, आनंद, कॅथॉर्सिस	०.६
घटक क्र. ३	साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया	१. भारतीय विचारसरणी: प्रतिभा, व्युत्पन्नता, अभ्यास व इतर पूरक कारणे २. पाश्चात्यांची निर्मितीप्रक्रियेसंदर्भात मानसशास्त्रीय भूमिका	०.७
घटक क्र. ४	समीक्षा पद्धती	१. ऐतिहासिक २. समाजशास्त्रीय ३. मानसशास्त्रीय ४. मार्क्सवादी ५. उपयोजित व इतर	०.६
प्रकल्प लेखन	प्रकल्प लेखन	१. विषयानुरूप संबंधित प्राध्यापकांच्या मार्गदर्शनानुसार प्रकल्प लेखन.	०.५

संदर्भ ग्रंथ :

१. देशपांडे ग.त्र्यं	: भारतीय साहित्यविचार
२. जोग रा.श्री.	: अभिनव काव्यप्रकाश
३. पाटणकर वसंत	: साहित्यशास्त्र स्वरूप व समस्या
४. गाडगीळ स.रा.	: काव्यशास्त्रप्रदीप
५. बेडेकर दि.के.	: साहित्यविचार
६. कुलकर्णी अ.वा.	: साहित्यविचार
७. मनोहर यशवंत	: नवे साहित्यशास्त्र
८. हंडीबाग भारत	: साहित्यशास्त्र

प्रा.सर्जराय जिणे
अध्यक्ष, मराठी अभ्यास मंडळ,
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर
बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र-पाचवे

CBCGS पद्धतीनुसार जून २०२४ पासून लागू
अभ्यासपत्रिका - ९ वी - लोकसाहित्य भाग-१
(लोकवाङ्मय, लोकगीत, लोककथागीते)

संकेतांक-CC-3E (9) - Marathi (DSE-9) - A2

श्रेयांक-०३ (अध्यापन-२.५) (प्रकल्प-०.५) तास-६० गुण-५० (लेखी-४०, प्रात्याक्षिक-१०)

उद्दिष्टे:

१. लोकवाङ्मयाचे स्वरूप सांगता येईल.
२. लोकगीते वर्गीकरण व स्वरूप,विशेषासह अभ्यासता येतील.
३. लोककथागीतांची परंपरा,विकासक्रम, वर्गीकरण यावर प्रकाश टाकता येईल.

घटक क्र. १	लोकवाङ्मय स्वरूप	१. व्याख्या २. लोकवाङ्मयाचे स्वरूप ३. लोकवाङ्मयाची परंपरा ४. लोकवाङ्मयाच्या अभ्यासाचे महत्त्व	०.९
घटक क्र. २	लोकगीते	१. व्याख्या २. लोकगीतांचे स्वरूप व विशेष ३. लोकगीतांचे वर्गीकरण ४. लोकगीतांचे वाङ्मयीन मूल्यमापन	०.८
घटक क्र. ३	लोककथागीते	१. व्याख्या २. लोककथागीतांची परंपरा ३. लोककथागीतांचा विकासक्रम ४. लोककथागीतांचे वर्गीकरण	०.८
प्रकल्प लेखन	प्रकल्प लेखन	१. विषयानुरूप संबंधित प्राध्यापकांच्या मार्गदर्शनानुसार प्रकल्प लेखन.	०.५

संदर्भ ग्रंथ :

१. डॉ. प्रभाकर मांडे - लोकसाहित्याचे स्वरूप
२. डॉ. शरद व्यवहारे - लोकवाङ्मय रूप-स्वरूप, रजत प्रकाशन, औरंगाबाद
३. दुर्गा भागवत - लोकसाहित्याची रूपरेखा
४. डॉ. सरोजिनी बाबर - मराठीतील स्त्रीधन

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर

बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र-पाचवे

CBCGS पद्धतीनुसार जून २०२४ पासून लागू

अभ्यासपत्रिका - १० - भाषाविज्ञान

संकेतांक-CC-3E(10) Marathi (SEC With DSC-10)-A1

श्रेयांक-०३ (अध्यापन-२.५) (प्रकल्प-०.५) तास-६० गुण-५० (लेखी-४०, प्रात्याक्षिक-१०)

उद्दिष्ट्ये:

१. भाषेचे स्वरूप समजण्यास मदत होईल.
२. स्वन व पदविचारावर प्रकाश टाकता येईल.
३. प्रमाणभाषा व बोलीभाषा यातील परस्परसंबंधाचा आढावा घेता येईल.
४. भाषेबाबतचे समज-गैरसमज उलगडून दाखवता येतील.

घटक क्र. १	भाषेचे स्वरूप	१. भाषेच्या विविध व्याख्या २. भाषेची वैशिष्ट्ये/लक्षणे ३. भाषेबाबतचे समज-गैरसमज ४. भाषा: एक संकेत प्रणाली	०.६
घटक क्र. २	स्वन व स्वनिमविचार	१. स्वन स्वरूप विचार २. स्वन-स्वनिम-स्वनांतरे ३. स्वनिमनिर्मिती प्रक्रिया, वर्गीकरण ४. स्वनिमविचार, प्रकार, वर्गीकरण, स्वनिम निश्चितीची तत्वे	०.६
घटक क्र. ३	रूपिम विचार आणि पद विचार	१. भाषिक रूप आणि रूपिका २. रूपिका आणि शब्द यातील फरक ३. रूपिका-रूपिम-रूपिकांतर ४. रूपिम, रूपिमांचे प्रकार	०.७
घटक क्र. ४	प्रमाणभाषा व बोलीभाषा	१. प्रमाणभाषा स्वरूप व वैशिष्ट्ये २. बोलीभाषा स्वरूप व वैशिष्ट्ये ३. प्रमाणभाषा आणि बोलीभाषा परस्परसंबंध ४. प्रमाणभाषा आणि बोलीभाषा वेगळेपण	०.६
प्रकल्प लेखन	प्रकल्प लेखन	१. विषयानुरूप संबंधित प्राध्यापकांच्या मार्गदर्शनानुसार प्रकल्प लेखन.	०.५

संदर्भ ग्रंथ :

१. कानडे मु.श्री. (संपा.)	: मराठीचा भाषिक अभ्यास
२. ना.गो. कालेलकर	: ध्वनिविचार
३. गर्जेद्रगडकर श्री.न.	: भाषा आणि भाषाशास्त्र
४. जोगळेकर गं.ना.	: अभिनव भाषाविज्ञान
५. कुलकर्णी कृ.पा.	: मराठी भाषा उद्गम आणि विकास
६. मंचरकर र.बा.	: भाषाशास्त्रविचार
७. काळे कल्याण, सोमण अंजली	: वर्णनात्मक भाषाविज्ञान

प्रा.सर्जेराव जिगे
अध्यक्ष, मराठी अभ्यास मंडळ,
पं.बाबासाहेब आंबेडकर यादववाडा विद्यापीठ,

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर
बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र-पाचवे

CBCGS पद्धतीनुसार जून २०२४ पासून लागू

अभ्यासपत्रिका - ११ - आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १८१८ ते १९२० भाग-१

संकेतांक-CC-3E (11) - Marathi (Generic Elective-GE11)

श्रेयांक-०३ (अध्यापन-२.५) (प्रकल्प-०.५) तास-६० गुण-५० (लेखी-४०, प्रात्याक्षिक-१०)

उद्दिष्ट्ये:

१. साहित्य, संस्कृती, इतिहास व समाज यांचा अनुबंध उलगडून दाखवता येईल.
२. निबंध वाङ्मयाची प्रेरणा, स्वरूप व ऐतिहासिक आढावा यावर प्रकाश टाकता येईल.
३. भाषांतरयुगातील व हरिभाऊ समकालीन कथेचा परिचय करून देता येईल.
४. हरिभाऊपूर्व व हरिभाऊ समकालीन कादंबरीचा परिचय करून देता येईल.

घटक क्र. १	इ.स. १८०० ते इ.स. १८७४ या कालखंडाची सामाजिक व सांस्कृतिक पार्श्वभूमी	१. संस्कृतीचे स्वरूप २. संस्कृती, साहित्य, इतिहास, सामाजिक दृष्टी यांच्यातील अनुबंधाचा परिचय ३. मुद्रणकला, शाळा पुस्तक मंडळी, ख्रिस्ती मिशनऱ्यांची पुस्तके, धार्मिक प्रबोधनाच्या चळवळी	०.६
घटक क्र. २	निबंध-स्वरूप-विशेष	१. निबंध प्रेरणा, स्वरूप व परंपरा २. मालापूर्व निबंध वाङ्मयाचा परामर्श - नियतकालिकांची कामगिरी, समाजसुधारकांचे निबंध ३. निबंध वाङ्मय १८७४ ते १९२०	०.६
घटक क्र. ३	कथा वाङ्मय-स्वरूप-विशेष	१. कथा प्रेरणा, स्वरूप व परंपरा २. भाषांतरयुगातील कथा ३. हरिभाऊ आपटे व समकालीन कथा	०.७
घटक क्र. ४	कादंबरी वाङ्मय-स्वरूप-विशेष	१. कादंबरी प्रेरणा, स्वरूप व परंपरा २. हरिभाऊपूर्व कादंबरीचे स्वरूप व ऐतिहासिक आढावा ३. १८८५ ते १९२० या कालखंडातील कादंबरीकार	०.६
प्रकल्प लेखन	प्रकल्प लेखन	१. विषयानुरूप संबंधित प्राध्यापकांच्या मार्गदर्शनानुसार प्रकल्प लेखन.	०.५

संदर्भ ग्रंथ :

१. गो.म. कुलकर्णी	: मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी
२. शं.दा. पेंडसे	: महाराष्ट्राचा सांस्कृतिक इतिहास
३. दिगंबर पाध्ये	: साहित्य, समाज आणि संस्कृती
४. डॉ. अ.ना. देशपांडे	: आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (भाग पहिला व दुसरा)
५. रा.श्री. जोग	: मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (खंड ४ व ५)
६. साहित्य परिषद, पुणे	: मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (खंड १ व ४)
७. कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन	: प्रदक्षिणा (भाग पहिला व दुसरा)
८. गं.बा. सरदार	: अर्वाचीन मराठी गद्याची पूर्वपीठिका
९. इंदुमती शेवडे	: मराठी कथा उगम आणि विकास
१०. कुसुमावती देशपांडे	: मराठी कादंबरीचे पहिले शतक
११. साने गुरूजी	: भारतीय संस्कृती
१२. गिरीश मोरे	: मराठी निबंध : उद्गम आणि विकास
१३. चंद्रकांत बांदिवडेकर	: मराठी कादंबरीचा इतिहास
१४. नरहर कुरुंदकर	: धार आणि काठ
१५. अंजली सोमण	: साहित्य आणि संदर्भ
१६. वा.के. लेले	: मराठी वृत्तपत्राचा इतिहास
१७. डॉ. भारत हंडीबाग (संपादक)	: आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास
१८. डॉ. प्रशांत चौधरी	: समग्र मराठी वाङ्मयाचा संक्षिप्त इतिहास

प्रा. स. जे. सावंत जिने
अध्यक्ष, मराठी अभ्यास मंडळ,
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर
बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र-सहावे

CBCGS पद्धतीनुसार जून २०२४ पासून लागू

अभ्यासपत्रिका - १२ - साहित्यविचार भाग-२

संकेतांक-CC-3 F (12) Marathi (DSE-12)-B1

श्रेयांक-०३ (अध्यापन-२.५) (प्रकल्प-०.५) तास-६० गुण-५० (लेखी-४०, प्रात्याक्षिक-१०)

उद्दिष्ट्ये:

१. साहित्यातील विविध शब्दशक्तींचा परिचय करून देता येईल.
२. अर्थविचार प्रकारासह उलगडून दाखवता येईल.
३. साहित्यातील रसविचार साकल्याने लक्षात घेता येईल.
४. साहित्यातील मूल्यसंकल्पना समजण्यास मदत होईल.

घटक क्र. १	शब्दशक्तीविचार	१. अभिधा, लक्षणा, व्यंजना-प्रकारासह	०.६
घटक क्र. २	अर्थविचार	१. अर्थाच्या व्याख्या, अर्थाचे प्रकार	०.६
घटक क्र. ३	रसविचार	१. भरताचे रससूत्र व पौर्वात्यांची मतमतांतरे, रससंख्या, रसविघ्ने	०.७
घटक क्र. ४	साहित्य व साहित्यमूल्ये	१. मूल्यसंकल्पना २. वाङ्मयीन मूल्य ३. सत्य-शिवम्-सुंदरम्, समता-स्वातंत्र्य-बंधुता	०.६
प्रकल्प लेखन	प्रकल्प लेखन	१. विषयानुरूप संबंधित प्राध्यापकांच्या मार्गदर्शनानुसार प्रकल्प लेखन.	०.५

संदर्भ ग्रंथ :

१. देशपांडे ग.त्र्यं	: भारतीय साहित्यविचार
२. जोग रा.श्री.	: अभिनव काव्यप्रकाश
३. पाटणकर वसंत	: साहित्यशास्त्र स्वरूप व समस्या
४. गाडगीळ स.रा.	: काव्यशास्त्रप्रदीप
५. बेडेकर दि.के.	: साहित्यविचार
६. कुलकर्णी अ.वा.	: साहित्यविचार
७. मनोहर यशवंत	: नवे साहित्यशास्त्र
८. हंडीबाग भारत	: साहित्यशास्त्र

किंवा

प्रा.सर्जेराव धिमे
अध्यक्ष, मराठी अभ्यास मंडळ,
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर
बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र-पाचवे

CBCGS पद्धतीनुसार जून २०२४ पासून लागू
अभ्यासपत्रिका - १२ वी - लोकसाहित्य, भाग-२
(लोककथा, लोकनाट्य)

संकेतांक-CC-3F (12) - Marathi (DSE-12)-B2

श्रेयांक-०३ (अध्यापन-२.५) (प्रकल्प-०.५) तास-६० गुण-५० (लेखी-४०, प्रात्यक्षिक-१०)

उद्दिष्ट्ये:

१. लोककथेचे स्वरूप, विशेष सांगता येतील.
२. लोकनाट्याची ओळख करून देता येईल.
३. प्रायोगिक लोककला यावर प्रकाश टाकता येईल.
४. लोककलांचे वाङ्मयीन मूल्यमापन करता येईल.

घटक क्र. १	लोककथा	१. व्याख्या २. लोककथांचे स्वरूप व विशेष ३. लोककथांची भारतीय परंपरा ४. लोककथांचे वर्गीकरण	०.९
घटक क्र. २	लोकनाट्य	१. व्याख्या २. लोकनाट्याचे स्वरूप व विशेष ३. लोकनाट्याची परंपरा ४. लोकनाट्याचे वाङ्मयीन मूल्यमापन	०.८
घटक क्र. ३	निवडक लोकनाट्य	१. विधिनाट्य २. लळीत, भारूड, दशावतार ३. दंडार, गंगासागर ४. रंजनप्रधान लोकनाट्य	०.८
प्रकल्प लेखन	प्रकल्प लेखन	१. विषयानुरूप संबंधित प्राध्यापकांच्या मार्गदर्शनानुसार प्रकल्प लेखन.	०.५

संदर्भ ग्रंथ :

१. डॉ. प्रभाकर मांडे - लोकसाहित्याचे स्वरूप
२. डॉ. शरद व्यवहारे - लोकवाङ्मय रूप-स्वरूप, रजत प्रकाशन, औरंगाबाद
३. दुर्गा भागवत - लोकसाहित्याची रूपरेखा
४. डॉ. सरोजिनी बाबर - मराठीतील स्त्रीधन
५. वि.कृ. जोशी - लोकनाट्याची परंपरा
६. रा.चिं. ढेरे - मराठी लोकसंस्कृतीचे उपासक

प्रा.स.जि.जिगे
अध्यक्ष, मराठी अभ्यास मंडळ,
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर
बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र-सहावे

CBCGS पद्धतीनुसार जून २०२४ पासून लागू

अभ्यासपत्रिका - १३ - मराठी व्याकरण

संकेतांक-CC-3F (13) Marathi (SEC With DSC-13)-B1

श्रेयांक-०३ (अध्यापन-२.५) (प्रकल्प-०.५) तास-६० गुण-५० (लेखी-४०, प्रात्यक्षिक-१०)

उद्दिष्ट्ये:

१. व्याकरणातील शब्दसिद्धी त्याच्या विविध प्रकारासह लक्षात घेता येतील.
२. विभक्ती कारकार्थ व उपपदार्थासह लक्षात घेण्यास मदत होईल.
३. अलंकारविचारावर प्रकाश टाकता येईल.
४. म्हणी व वाक्प्रचाराचे स्वरूप लक्षात घेऊन वर्गीकरणावर प्रकाश टाकता येईल.

घटक क्र. १	शब्दसिद्धी	१. तत्सम, तद्भव २. उपसर्गघटित, प्रत्ययघटित ३. समासघटित, अभ्यस्त	०.७
घटक क्र. २	विभक्तीविचार	१. व्याख्या, प्रकार २. कारकार्थ, उपपदार्थ ३. विभक्तीविषयीचे वाद	०.६
घटक क्र. ३	अलंकारविचार	१. व्याख्या २. शब्दालंकार ३. अर्थालंकार	०.६
घटक क्र. ४	वाक्प्रचार व म्हणी	१. व्याख्या २. वाक्प्रचार व त्यांचे अर्थ ३. म्हणी व म्हणींचे वर्गीकरण	०.६
प्रकल्प लेखन	प्रकल्प लेखन	१. विषयानुरूप संबंधित प्राध्यापकांच्या मार्गदर्शनानुसार प्रकल्प लेखन.	०.५

संदर्भ ग्रंथ :

१. शास्त्रीय मराठी व्याकरण - मो.के. दामले
२. सुगम मराठी व्याकरण - मो.रा. वाळंबे
३. मराठीचे व्याकरण - डॉ. लीला गोविलकर
४. मराठी व्याकरणाचा अभ्यास - स.ध. झांबरे
५. तुमचे आमचे मराठी व्याकरण - श्रीपाद भागवत
६. अद्ययावत मराठी व्याकरण व शब्दार्णव - डॉ. आशालता गुट्टे

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, छत्रपती संभाजीनगर
बी.ए. तृतीय वर्ष सत्र-सहावे

CBCGS पद्धतीनुसार जून २०२४ पासून लागू

अध्यासपत्रिका - १४ - आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १८१८ ते १९२० भाग-२

संकेतांक-CC-3F (14) Marathi (Generic Elective-GE14)

श्रेयांक-०३ (अध्यापन-२.५) (प्रकल्प-०.५) तास-६० गुण-५० (लेखी-४०, प्रात्याक्षिक-१०)

उद्दिष्ट्ये:

१. भाषांतरयुगातील कविता व केशवसुत आणि त्यानंतरची १९२० पर्यंतची कविता यावर प्रकाश टाकता येईल.
२. किलोस्करपूर्व नाटक, किलोस्करांचे नाटक व किलोस्करानंतरचे नाटक समजून घेण्यास मदत होईल.
३. प्रारंभ ते १९२० पर्यंतच्या चरित्र वाङ्मयाचा ऐतिहासिक आढावा घेता येईल.
४. प्रारंभ ते १९२० पर्यंतच्या आत्मचरित्र वाङ्मयाचा ऐतिहासिक आढावा घेता येईल.

घटक क्र. १	काव्यवाङ्मयाचा इतिहास	१. भाषांतरयुगातील कविता २. केशवसुत व केशवसुत संप्रदाय ३. १८७४ ते १९२० या कालखंडातील अन्य कवी	०.७
घटक क्र. २	नाट्यवाङ्मयाचा इतिहास	१. नाटक -स्वरूप व परंपरा २. किलोस्करपूर्व नाटक ३. १८७४ ते १९२० या कालखंडातील नाटककार	०.६
घटक क्र. ३	चरित्रवाङ्मयाचा इतिहास	१. चरित्र- स्वरूप व परंपरा २. चरित्रवाङ्मयाचा ऐतिहासिक आढावा (प्रारंभ ते १९२०)	०.६
घटक क्र. ४	आत्मचरित्रवाङ्मयाचा इतिहास	१. आत्मचरित्र- स्वरूप व परंपरा २. आत्मचरित्रवाङ्मयाचा ऐतिहासिक आढावा (प्रारंभ ते १९२०)	०.६
प्रकल्प लेखन	प्रकल्प लेखन	१. विषयानुरूप संबंधित प्राध्यापकांच्या मार्गदर्शनानुसार प्रकल्प लेखन.	०.५

संदर्भ ग्रंथ :

१. गो.म. कुलकर्णी	: मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी
२. शं.दा. पेंडसे	: महाराष्ट्राचा सांस्कृतिक इतिहास
३. दिगंबर पाध्ये	: साहित्य, समाज आणि संस्कृती
४. डॉ. अ.ना. देशपांडे	: आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (भाग पहिला व दुसरा)
५. रा.श्री. जोग	: मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (खंड ४ व ५)
६. साहित्य परिषद, पुणे	: मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (खंड १ व ४)
७. कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन	: प्रदक्षिणा (भाग पहिला व दुसरा)
८. गं.बा. सरदार	: अर्वाचीन मराठी गद्याची पूर्वपीठिका
९. इंदुमती शेवडे	: मराठी कथा उगम आणि विकास
१०. कुसुमावती देशपांडे	: मराठी कादंबरीचे पहिले शतक
११. साने गुरूजी	: भारतीय संस्कृती
१२. गिरीश मोरे	: मराठी निबंध : उद्गम आणि विकास
१३. चंद्रकांत बांदिवडेकर	: मराठी कादंबरीचा इतिहास
१४. नरहर कुरुंदकर	: धार आणि काठ
१५. अंजली सोमण	: साहित्य आणि संदर्भ
१६. वा.के. लेले	: मराठी वृत्तपत्राचा इतिहास
१७. डॉ. भारत हंडीबाग (संपादक)	: आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास
१८. डॉ. प्रशांत चौधरी	: समग्र मराठी वाङ्मयाचा संक्षिप्त इतिहास

प्रा.सर्जेराव जिगे
अध्यक्ष, मराठी अभ्यास मंडळ,
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ,